

VARIACIONS SOBRE LA MODÈSTIA

Molta gent es quedaria parada, si escoltava converses entre autors premiats, en moments que la paraula es torna confidencial. Ramon Folch, en la seva excel·lent novella *La visita*, explica la fragilitat de la glòria: un amic felicita el protagonista que acaba de guanyar un premi literari. «Ja es veia venir», li diu poc més o menys. «Aquest any, qui sap per què, els bons s'han abtingut de tirar-hi.»

En certa ocasió memorable per a mi, em va venir a donar l'enhorabona un matrimoni molt entrant de casa. Després d'uns efusius cops a l'esquena i d'unes intranquillitzadores al·lusions a la ruleta («toca a qui toca»), la senyora va adoptar un posat reflexiu i, de sobte, va preguntar severament al seu marit: «I tu? Per què no n'escris una, de novella?» L'home es devia sentir acusat amb justícia, ja que va abaixar els ulls i, tot fent un gest evasiu amb els braços, ex-

clamà: «Vaig tan escanyat de temps!»

És clar que els petits tenim el consol de saber que els grans també pateixen, i s'entén que aquí *gran* i *petit* no tenen res a veure amb edats ni amb estatus. Recordo haver llegit una anècdota que explicava, em sembla, Jean Giono. Diu que, una vegada, va passar-se tota una nit treballant en una comèdia, i que l'endemà, en sortir de casa, el va emprendre el porter: «I doncs, senyor Giono? Què ha passat? Tota la nit amb el llum de la cambra encès!» L'escriptor, amb posat de donar explicacions, respongué que havia treballat durament per acabar un tercer acte. El porter se'l va mirar (amb la mena de mirada que actualment dediquen els escèptics als cosmonautes i als exploradors de coves profundes) i, tot movent el cap commiseratiu i paternal alhora, vingué a dir: «Renoi! Jo no tindria pas tanta paciència!»

De tota manera, són coses que van bé per a anar frenant, sobretot —i per contradictori que sembli— a les pujades. Per això, quan algú em mostra la seva cortesia parlant de la meva modèstia, penso: «Si ho sabessis!» Perquè, d'una manera implacable, cada graó que serveix per a ascendir està esvorellat d'alguna banda a fi que els peus no trepitgin del tot segur. Ve a ésser com un recordatori.

Una vegada que em van premiar un treball i jo estava molt content, la fustigació providencial revestí un caràcter cruel. Un fill meu que cursava estudis en una acadèmia, llegia l'obra afavorida a classe, mig d'amagat. Però no tant com ell es pensava, ja que el professor va sorprendre'l, i el noi hagué d'aguantar una mirada plena de reprovaçió. A fi de justificar-se, el xicot digué: «És que es tracta d'un llibre del meu pare...» I, per aca-

bar d'arrodonir-ho, afegí. «L'han premiat». El mestre s'emparà del volum, i al cap d'uns quants dies el tornà una mica despectivament, llançant-lo damunt la taula del meu fill, el qual, sorprès que l'home no fes cap comentari, es va atrevir a interrogar-lo: «Què li ha semblat?» L'educador arronsà les espatlles i, per tota resposta, digué: «¿No t'ha dit el teu pare si va donar alguna cosa als del jurat? Es veu que sempre fan trampa...»

Em costa de dir (però no hi ha altre remei) que el professor era —ho és encara— de literatura, i que tot això va ocórrer no fa gaire a Barcelona. Encara bo que el fet va servir per a reforçar el meu convenciment que s'ha de badar molt per a lliurar-se d'una manera incauta a la vanitat, quan ja és sabut que la modèstia, en els moments difícils, es porta sempre com una vella amiga. — PERE CALDERS.